

Być świadkiem wiary w szkole

"Jak przekazywać wiarę w szkole?" – o odpowiedź na takie pytanie, w trakcie Świąta Laikatu Pijarskiego w Warszawie w dniach 11-13 października 2013 r., został poproszony o. Marek Kosacz OP, pasjonat katechezy i wieloletni nauczyciel w szkołach średnich.

Jego konferencję można wysłuchać [\[tutaj\]](#).

Rozmowy i dyskusje prowadzone przez uczestników Świąta w kilku grupach zaowocowały następującymi uwagami i propozycjami odnoszącymi się do przepowiadania prawdy o Bogu w szkole i do dawania świadectwa swej wiary w środowisku szkolnym.

1. Jak mogę usłyszeć w czasie prelekcji słowo przełożone na pracę w szkole?

- ♦ dawać świadectwo bycia osobą wierzącą na każdym kroku: pierwsze miejsce ma Pan Bóg - moja wiara, modlitwa, dopiero później działanie, aktywność,
- ♦ przykład życia; stać się świadkiem Jezusa jako nauczyciel, rodzic, wychowawca podczas różnych sytuacji, rozmów;
- ♦ uświadamiać rodzicom, że *przez wasze dziecko może przyjść do was Jezus, błogosławcie wasze dzieci,*
- ♦ powierzenie trudnych spraw Jezusowi, wspólna modlitwa np. z cierpiącymi,
- ♦ spontaniczne dzielenie się Słowem, które uderzyło, stało się ważne,
- ♦ w klasie, na wycieczce, w różnych sytuacjach, radosnych czy trudnych odwołać się do Biblii, fragmentu z Ewangelii; nauczymy w ten sposób żyć Słowem Bożym,
- ♦ dawać uczniom możliwość wyboru form zaangażowania w życie religijne szkoły,
- ♦ nauczyć uczniów chwalić Pana śpiewem,
- ♦ za wzór postępowania stawiać Pana Jezusa, wtedy dziecko się wycisza, zastanawia,
- ♦ prosimy, by dziecko z miłością uczyniło znak krzyża,
- ♦ tak ewangelizować, by uczniowie znaleźli nową relację z Jezusem,
- ♦ swoim przykładem pokazujemy jak ważna jest modlitwa, uczestnictwo w Mszy św., korzystanie z sakramentów,
- ♦ w każdej sytuacji potrafimy powiedzieć, że Jezus jest z nami, w chwilach radości i trudności,
- ♦ mieć odwagę więcej mówić o Jezusie,
- ♦ za mało mówimy o naszej relacji z Nim (o tym, że prowadzi, uczy, wskazuje drogę),

- ♦ ułatwić uczniom otwarcie się, bycie prawdziwym, bycie sobą, stworzenie forum do rozmowy,
- ♦ musimy słuchać uczniów, ich potrzeb, problemów i reagować na nie (ale nie udawać, że wszystko wiemy i potrafimy rozwiązać),
- ♦ forma przekazu musi być emocjonalna, bo wtedy jest przekonująca; emocje są wyrazem mojego przekonania,
- ♦ starajmy się nie krytykować innych, szanować tych, którzy mają inne zdanie,
- ♦ nawiązać dialog z uczniami,
- ♦ zadawać uczniom pytania dotyczące ich oczekiwań względem szkoły, formacji nauczycieli,
- ♦ zdobyć zaufanie uczniów, by chcieli zwracać się ze swoimi problemami,
- ♦ dać uczniom swój czas, jeśli proszą o rozmowę, nie wolno odmówić,
- ♦ musimy być gotowi poświęcić czas uczniom (od razu gdy tego potrzebują, a nie np. za tydzień, gdy będzie godzina wychowawcza),
- ♦ budowanie wspólnoty „zawsze jestem, jeśli chcesz, możesz przyjść i porozmawiać, jestem dla ciebie“ – taka powinna być nasza postawa wobec ucznia,
- ♦ staramy się być przyjaciółmi uczniów, zwłaszcza wtedy, gdy zawodzi dom rodzinny, najbliższe otoczenie,
- ♦ umiemy dostrzegać problemy uczniów, rodziców,
- ♦ proponowanie uczniom wspólnych spotkań w celu rozwiązania problemów,
- ♦ dać uczniom szansę "wygadania się" o swoich problemach podczas lekcji,
- ♦ pytamy, czy w trudnej sytuacji pomogli komuś, czy próbowali porozmawiać o tym problemie i szukać rozwiązania danej sytuacji,
- ♦ mieć „ludzkie“ podejście do problemów ucznia, których rozwiązanie jest czasami ważniejsze niż bieżący temat lekcji,
- ♦ spojrzenie „z miłością“ na zachowanie, reakcje uczniów,
- ♦ dyskretnie towarzyszymy wzrastaniu i dojrzewaniu duchowym oraz intelektualnym naszych uczniów,
- ♦ proponujemy, ukierunkowujemy, ale wybór należy do ucznia,
- ♦ aktywnie wspieramy ich wysiłki, pokazujemy, że zależy nam na tym, kim będą,
- ♦ indywidualnie podchodzimy do każdego ucznia, słuchamy tego, co do nas mówi, nie rozstrzygamy jego osobistych problemów na forum klasy a w rozmowie indywidualnej, konieczność zachowanie dyskrecji, tajemnicy,
- ♦ powinniśmy być konsekwentni i szczerzy w mówieniu i postępowaniu, uczciwi w rzeczach drobnych,

- ♦ włączyć się w życie religijne szkoły, zachęcić do udziału w spotkaniach formacyjnych w małych grupach uczniów a także nauczycieli /grupa biblijna, modlitewna, śpiew, oprawa liturgiczna, dziesiątek Różańca/,
- ♦ zachęcić do bycia liderem takiej grupy,
- ♦ wykorzystać osoby bardzo zaangażowane, dające świadectwo swoim życiem,
- ♦ mieć świadomość, że nasz zawód jest powołaniem, służbą; wobec tego tak go wykonywać, by inni to widzieli.

2. Jak wygląda moje świadectwo wiary?

- ♦ najważniejsze jest świadectwo własnego życia; spójność między głoszonymi poglądami, a wyborami, jakich dokonujemy, młodzież potrafi wychwycić najmniejszy nawet fałsz,
- ♦ życie zgodne z tym co mówi Jezus, uczniowie widzą nauczyciela świadczącego wiarę w działaniu,
- ♦ odwaga w głoszeniu Chrystusa, stanie na straży wiary,
- ♦ kierowanie się wiarą w życiu codziennym, przy rozstrzyganiu dylematów moralnych,
- ♦ proponowanie rozwiązywania problemów np. w klasie, grupie, świetlicy z wiarą w pomoc Jezusa, żywą obecność Boga,
- ♦ przy omawianiu treści programowych umiejętne odnoszenie do aspektów religijnych
- ♦ aktywne uczestniczenie w życiu Kościoła,
- ♦ codzienna Msza św.
- ♦ modlitwa osobista i z uczniami, rodzicami w różnych okolicznościach / uczniowie chcą się modlić, widząc, że modlitwa jest ważna dla nauczyciela/,
- ♦ ukazywanie dzieciom i młodzieży sensu modlitwy, przekonanie ich o jej potrzebie w życiu codziennym, głośne wypowiedanie intencji,
- ♦ uczestnictwo w modlitwach, mszach, rekolekcjach, spotkaniach w szkole z uczniami, rodzicami,
- ♦ w rozmowie z rodzicami mieć odwagę mówić o swoim doświadczeniu Chrystusa, praktykach religijnych
- ♦ czasem postawa nauczyciela, modlitwa w kaplicy, msza św. itp. jest bardziej autentyczna niż postawa rodziców
- ♦ korzystanie z sakramentu spowiedzi św. podczas nabożeństw szkolnych/ważne przy dzieciach/,
- ♦ dziękowanie za każde dobro, najmniejszy owoc pracy, wysiłku, każdy dzień,

- ♦ pokora wobec uczniów, rodziców; przyznawanie się do słabości i własnej niedoskonałości,
- ♦ świadectwo wiary w małych grupach, indywidualnie, „kropla po kropli drążąc w skale“, by płynęło źródło,
- ♦ ukazywanie jak kierować się wiarą w codziennym życiu, pracy,
- ♦ empatia,
- ♦ szacunek dla każdego,
- ♦ bycie sprawiedliwym a czasami miłosiernym,
- ♦ szczerść, brak rozbieżności między tym co się mówi i robi,
- ♦ umiejętność słuchania innych, poświęcanie czasu na rozmowy z uczniami, rodzicami,
- ♦ okazywanie zainteresowania uczniom,
- ♦ zaangażowanie w życie wspólnoty, mimo braku „osadzenia“ w dziełach pijarskich,
- ♦ mieć przygotowane recepty jak pomóc w konkretnych sytuacjach,
- ♦ wypracować postawy w trudnych sytuacjach np. gdy wiara jest wyszydzana,
- ♦ prowadzenie dyskusji na tematy religijne przez Internet,
- ♦ zapraszanie i włączanie osób spoza szkoły do uczestnictwa w różnych uroczystościach szkolnych

3. Czy mogę wskazać konkretne owoce mojego świadectwa wiary w życiu wychowanków?

- ♦ *Nasze świadectwo albo jest niewystarczające, albo jesteśmy niecierpliwi i chcemy od razu widzieć owoce swej pracy*
- ♦ owoce, tak naprawdę, są widoczne dopiero po latach, wskazują na to kontakty z absolwentami, którzy własnym życiem świadczą o Jezusie,
- ♦ jeśli z sercem podchodzimy do naszej pracy i stawiamy wymagania, to dzieci i młodzież, nawet jeśli nie doceniają tego na bieżąco, po latach o tym pamiętają i dziękują; "chcę być taka jak Pani",
- ♦ absolwenci dzielą się swoimi problemami ,troskami, radościami, podkreślają dobre życie małżeńskie, rodzinne, jako efekt wychowania w szkole,
- ♦ podejmowanie przez absolwentów pracy w miejscach związanych z życiem religijnym np. wydawnictwa, szkoły katolickie, wolontariat,
- ♦ powroty byłych uczniów, absolwentów do szkoły, ich udział w życiu szkoły, pomoc w organizacji imprez, lekcji,

- ♦ chęć uczestniczenia absolwentów w spotkaniach organizowanych przez Pijarów: SMP, rekolekcje,
- ♦ udział absolwentów w formacjach duszpasterskich pozaszkolnych,
- ♦ powołania do życia konsekrowanego,
- ♦ zwracanie się uczniów o pomoc w wyborze dalszej drogi,
- ♦ zwiększająca się ilość uczniów na Eucharystii, spotkaniach o charakterze religijnym,
- ♦ większe zaangażowanie uczniów podczas Mszy św., pójście do spowiedzi św., często idą za przykładem wcześniej zachęconych kolegów,
- ♦ zmieniony, pozytywny, stosunek do liturgii, modlitwy i śpiewu (bardzo aktywny udział),
- ♦ liczą się ze słowami, zaprzestanie żartów, wyszydzania z przekazywanych wartości,
- ♦ dawanie świadectwa przez uczniów o wyznawanych wartościach swoim zachowaniem, ubiorem,
- ♦ poczucie dumy i satysfakcji u uczniów z chodzenia do szkoły katolickiej,
- ♦ kontakty z rodzicami, którzy przychodzą po radę, chcą porozmawiać,